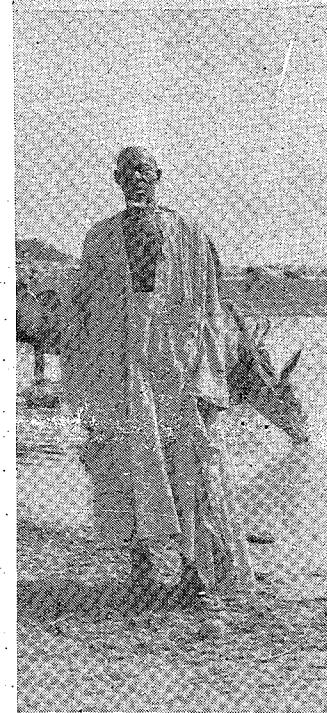
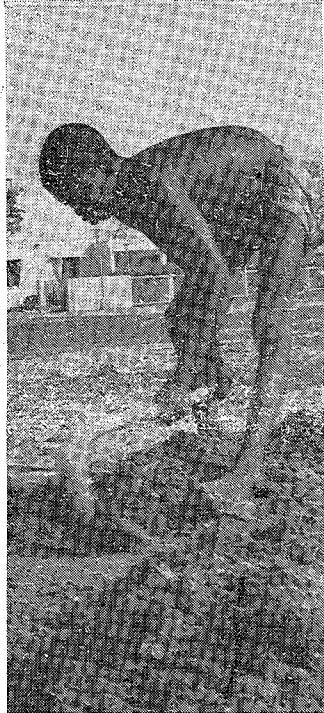

san wolonwulanan - nimòrò 72
feburuye kalo - san 1978
bp:24 - bamakò (mali)
telefòn : 22104 — ccp : 0155
dòrômè 4
kibarudilalaw-kuntigi : amadù ganyi kantè

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

malidenw

è, n'ka kôrônnna finyè,
n'tun ka kan k'i sòrô sa
n'nun dingè kònò, i n'a fò,
n'ka finyè dafalen, n'a maganman
tuma bée, n'tun bè sogo i la,
yòrô bée fana,
n'tun bè sa i ka nyènafin kòsòn.
tinyè dun na,
n'tun m'i dòn abada.
ne hamina ta,
n'ka finyè,
n'tun ka kan k'i sòrô sa.
dinyè siya bée
tun bè maloya birifini de kè n'kan
ne tun m'i sòrô fòlò,
i tun m'a n'fili fòlò.
sisan sa, n'kèlen na k'i sòrô,

finyè kura

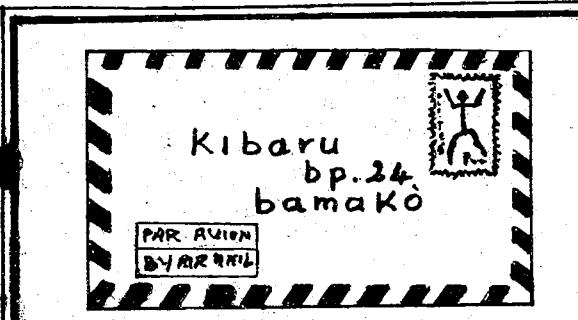
siyaw bée
n'u mankan na sumaya.
a fò, e de tè
ne ka danbe misali ye,
ani ne ka hòrônyaba banfula ye dè ?
è, e, ne ka finyè kura.
kibaru, n'ka kan
ani n'ka kan lasebaga,
don sa
n'balimaw wolo kònò,
minw b'u yèrè sègèn né ye,
ani anw ye, ani anw bée ye.
u tògò ye fòlò ko :
"sènèkèlaw",
walima "mònnikèlaw",

walima "bagangènnaw".
nka,
u bè wele
nin cogo in na tuma bée wa ?
ayi.
u bè yèlèma don, don dò,
nin tògò ninw na.
o yòrô la,
u bè wele
sinyè kelen nyògòn fè, ko :
"malidenw".
o don
na kisa bò
maliba dò kan,
min ye dinyè jigi ye.
tumani yalamu sidibe
yarankabugu

kibaru kanubagaw

kanubagaw

kibaru

kibaru

kuma yòrò

nyininkaliw jaabiw

fòlò : a fòra kibaru nimòrò 65 kònò ko : dalaji dò bè dinyè kònò, jègè bisaba de bè a kònò. ni dinyè bée taara mònni na yen, dòw bée tan sòrò, dòw bée bisaba sòrò, dòw bée mugan sòrò, dòw bée kelen sòrò. jègè bée lajèlen ye bisaba de ye.

ne hakili la, o ye sunkalo de ye. sunkalo mana jò, dòw bée tile tan sun, dòw bée tile kelen sun, dòw bée mugan sun, dòw tè fèn yèrè sun. nka, dòw b'a tile bisaba bée sun.

filanan : dò fana ko a nimòrò kelen kònò ka : fèn kelen bée dinyè kònò, n'i ye ji k'a la, a bée juguya. n'i ye buguri k'a kan, a bée juguya. n'i ye sugunè k'a kan, a bée juguya. nka, n'i ye daji k'a la, a bée sa.

ne ka miiriya la, o ye bana ye. ji tè se ka banè kénèya, buguri tè se, kuma tè sugunè ma. nka, n'i ye kilisi k'a la, a bée kénèya. kilisi dun tè taa daj'i kò.

sabanan : dò fana ko kibaru nimòrò 66 kònò ko : fèn dò bée dinyè kònò, a bée se ka san kémè kée dinyè kònò, nka, si t'a la.

o ye min ye, o ye kòngò jugu ye jamana kònò. kòngò mana don ja-mana kònò, a tè mèn. nka, mògòw

bée se ka san kémè kée, k'a sòrò, u ma nyinè a kò.

naaninan : min ye terikè cè fila ta ye a nimòrò kelen kònò, o sanu ka kan ka di muso cè terikè de ma. barisa, n'ale tun tè, sanu in tun tè sòrò. n'ale tun ma sa faga, muso cè tun bée sa.

seku tunkara
kula

kuma kòròme

cè wòorò bée baro la, cè kelen bée fini kala. miseli juru tigèra. bée ye juru don ka dèse.

cè dò nana, a tè yeli kée. a ko : - a' ye miseli di yan. n'bèna a juru don.

miseli dira a ma, a y'a juru don. laseni sidibe koloni

fitinè kelen bée dinyè kònò, cè ni muso bée bée taama a fitinè yeelen na. n'a fitinè yeelen sara don min na, jama mògò bée bée tunun nyògòn na. jaweyi jakite jekila

fèn kelen bée dinyè na, o bée den waa saba wolo kalo duuru kònò.

abudu sanogo
bugutura

sababu, bana ani saya

sababu, ani bana, ani saya, jumèn bée hinè ka tèmèn jumèn kan ?

sababu ni bana ni saya ye nyògòn sòsò.

sababu ko :

- ne bée hinè ka tèmèn aw bée kan. bawo, ne kònì ye sababu ye. nka, ne tè mògò bana. wa, ne tè mògò faga fane.

bana ko :

- ne kònì bée mògò bana. nka, ne tè mògò sòrò ni sababu tè. wa, ne tè mògò faga fana.

saya ko :

- ne bée mògò faga. nka, ne tè mògò sì faga sababu ani bana kò. bawo, sababu de bée na mògò ma, bana bée don a la k'a ni tòorò, k'a danbe

nògò, ka somògòw nyè kumu. o de kèsòn, ne bée o tigi ta, k'a bò o tòorò la, walasa a ka lafiya. wa, o tigi somògòw fana bée lafiya.

sababu ani bana ko :

- o tè tinyè ye. mun na, ni mògò sara, mògòw bée kasi ?

saya ko :

- o tè baasi ye. an k'a sarati mògò dò kan.

u ye mògò dò to yen. o tigi kòrò-la, ka kòrò, fo mògòw b'a ta k'a da tile la. sababu m'a sòrò, bana m'a sòrò, wa, saya fana m'a ta. a tora yen. mògò o mògò mana a ye, o b'a fò : halin nin ka sa, o ka fisa balo ye.

solomani kułubali

ncèso

k u m a y ò r ò

nsirin : mali ani jaturu

mali ni jaturu tun ye teri sèbèw ye. don o don, mali tun bë taa jaturu ka so, ka shò dun, shò min tun dilalen don konyuman. tuma o tuma, n'a tun bë taa, mali bë nare sama jaturu muso ma. jaa, jaturu sègènna dumuni dun na a terikè fè. a y'a nyini ka dabali dila, walasa a bë se ka mali fagà, k'a dun.

o la sa, jaturu ko a bë dingè sen a ka bugù cèmancè la, k'o datugu ni dèbèn ye, k'a fò, mali ka sigi o kan.

a ka bònè kèra min ye, ko sonsannin bôra a ka dabali kala ma. sen danyè fila, sonsannin sera mali fè yen, k'a bëe nyefò o ye. a y'i kan to a ma, ko ni a ma da a ka kuma fôlen na, a ka dugu jukòrò dingè dòsen, min bë bô ba da la, ka se jaturu ka bugu la. mali ko a ka miiri nin cè ka nyi kojugu.

* jaturu ka so kònò, fènw bëe tun labènnen don, mali nana a ka waati kòrò la. nka, a y'a ban k'i sigi dèbèn kan. a ko dulòki nògòlen bë a kan na. nka, o dugujè, mali ye a ka fini nyuman don. jaturu y'a deli a k'a sigi dèbèn kan. a sònnen, o diyara jaturu ka du bëe lajèlen ye. mali binña dingè kònò. nka, a tun kèlen don ka a ka binni jateminè. o y'a to, foyi ma k'a la. o kèlen ani mali ka taa a yèrè jan tile la ba da kèrè fè, o si ma kòròya ni si ye.

yanni o ka kè, jaturu, a muso, ani a denw ye kabakuruw, kolonkalaw ani kolonw fili dingè kònò, walasa ka mali tò lase. u ko k'u b'a labò dingè kònò, ni tile dama dòw temenna.

sonsannin ni mali ye nyògòn ye tugun. u bennna a la o nyògònye sen fè, ko mali k'a kè, i n'a fò, a salen

don ba da cèncèn kan. nyògònye bannen, sonsannin ye dunun nyini, ka taa a fò jaturu ka so kèrè fè : - jònni ka mali su bë kô da la ?

jaturu girinna ka bô, k'a sen kè ka sonsannin tan. o y'a dade minkè, a ko :

- ne t'a dòn, i bë kulo mun na tan. i b'a fè, sogo tòw ka na n'tòorò sogo la wa ?

jaturu n'a ka denbaya taara joona joona kô da la. u selen, jaturu y'a denw nyininka, kelen kelen :

- nògòbirinpiyè, e bë mun di i fa ma ?

o y'a jaabi :

- kaman kelen ani woro kelen.

o jaabi ma taa jaturu jimin sira fè. a ko :

- nyamògòden, e tè ne den ye. faguntònpiyè, e bë mun di i fa ma ?

o den filanàn ko :

- kaman fila ani woro fila.

nka, o fana kòròfòra. seredenkunjugu kelen de tanuna. barisa, o y'a fò ko a fa ka siri mali la, walasa a b'a dun k'a fa. jaturu ko nin miiri nyògòn tè, a sònna u k'a siri mali su la.

o kèlen, mali wulila, k'a tunun ji la, ka jaturu su kosèbè, k'a ju ci halila. amedini tarawele bamakò

nin ye haji jalo ye.
kibaru kanubaga don,
ka bô yanfolila

balikukan

n'an ma ofisi balikukan kè diyangoya ko ye, an ni an kuntigiw tèna se ka bèn.

bawo, kunfin ko u bë an dun. n'a y'a sòrò, i yèrè k'i ka jatew kè, ni juru tò b'i la, i n'o dòn. n'i yèrè bë warì sòrò, i n'o dòn.

konyè nyini ka fisa kuma lankolon fò ye. e b'a fò ko : "u ye n'ka kijo tigè", k'a sòrò, i ma kalan.

mògò dòw ka malo gosira. u ye u pèrènpèrèn ko : "lakòlidèn ye n'ka kijo tigè". a taara jate sunba-kòrò. olu y'a jate, a ta sòròla nkalon ye. mun y'o kè kalanbaliya kò ?

bakayi balo
zirakòrò

ne bë wele bila n'balimaw mònnikèlaw ye, anw minw bë taa mònni kè gawo mara la, ka jègè mara nyògòn kan, ka na o feere moti julaw ma.

u mana an ka jègèw pese, ka min sòrò, ka a fò an ye, o don. an bè segin, k'a fò ko : "a warì ye joli ye ?". u mana min fò, o ye an ka warì ye.

o tuma, ne hakili la, kalan nana anw mònnikèlaw ye, an i an jègèjalmaralaw. an k'o dòn, kalan bë se ka an bëe nyè, ka an ka sòrò yi-riwa, ka an hadamadenya dafa.

bamusa tiganpo
samababugu

kabinè sisòkò ka maana :

jònkolonin kèlè

ò, o saraka boli de mà diya sa.
 jitigi mana jakuma bilen min minè,
 n'a donna n'o ye a ka cèso kònò,
 n'a y'a ka saraka da o kan,
 n'a ye murufè duloki don a la,
 ka murufè fugula don a kun na,
 ka murufè bilen kulusi don a la,
 n'a ye a ta k'a di tònjònw ma,
 u ni kèlèbolo ko u bèna a bila jònkolonin,
 o tè bèn.
 ò, jònkolonin kèlè nyè mana da u kan,
 a bè kè, ikòmi dìkisè tugura u la,
 a bè kè, ikòmi ḥunu cùnna segu kan.
 u bè nyògòn dan poyi ni payi la.
 kala tabaga ni kala dabaga,
 segu bè jònkolonin bila, i n'a fò, kununko bòra bi
 la,
 u bè u bilasira tugun.

u ye sanji wolonwula k'o la,
 filema wolonwula, u bè nyògòn na,
 u ye o de kè.
 kèlè ni a tigèbaga tè fara diya la.
 daa ko ale tè fara jònkolonin na,
 jònkolonin ko ale tè siran daa nyè abada,
 payi.

o tumé na sa, jitigi, a kònòna ganna.
 n'i daa monson y'a ka saraka dìla,
 k'a di tònjònw min ma,
 olu b'a fò :
 è, jitigi, anw kelen tèna kè faso kunmabò ye.
 e ma a dòn, kabako bè jònkolonin ?
 e ma a dòn, nkilintinkòlòntò bè jònkolonin,
 nturaninfarinman bè jònkolonin,
 cèkòròbabugònci bè jònkolonin,
 kòlònjugujiri bè jònkolonin, jitigi ?
 saraka mana ta, ka di o ma,
 n'o ye jakuma bilen ye,
 o bè taa don bin na, ka taa saraka bila yen,
 ka tilen a kun fè, fitiridonda fè
 ka na don segu, o ni kèlèbolo.
 u b'a fò : jitigi, pati,
 an taara jònkolonin. u ye ta tugu an na,
 i n'a fò, dìkisè.
 è, daa monson, n'an ma fara jònkolonin na,
 kèlè tè diya dè.
 jònkolonin man nyi.

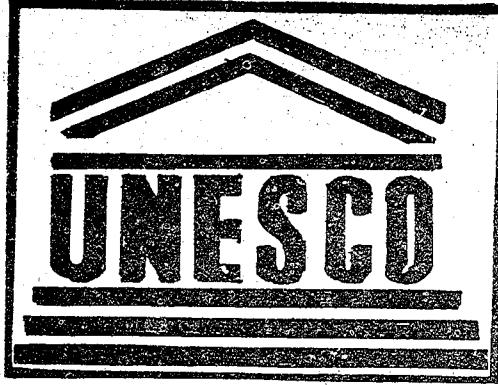
daa monson ni hamí b'i da sido ni balansando.
 a bè Qùnan a disi la.

a b'a fò : è, jònkolonin ye kabako ye.
 filema wolonwula,
 daa monson b'o báara kè jònkolonin na,
 a bè taa ni saraka ye,
 saraka tè se ka bila.
 dìkisè bè jònkolonin,
 jaa, jònkolonin ye dondoliso ye,
 jaa, jònkolonin ye bunfeniso ye,
 jaa, kabako bè jònkolonin,
 a nana, ka na a ka mori w nyininka.
 a ko : saraka kònì bòra.
 a ko : ne y'a di n'ka tònjònw ma,
 san wolonwula ye nyinan ye,
 u dèsera ka taa saraka nin bila.
 è, ne daa monson kònò ganna dè.
 ni cogo wèrè b'a la,
 a' b'o jira n'na.
 jònkolonin man nyi, u ka farin.

o y'a sòrò, nin yòrò nin de bè fò mariheri ye.
 o de tun ye masakè ye.
 u ko o nkònì ma ko kòròsen.
 kòròsen de tun bè fò a ye.

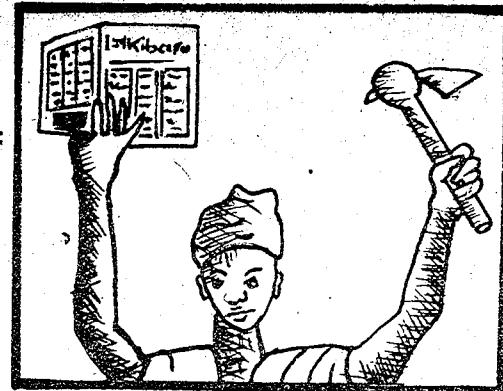
dìji ni jalaji,
 minfèn ni kònèfèn,
 dunan coolo,
 jatigi cisa,
 kulusi boma,
 nkarancka qni sègènji,
 na sira fè, taa waa fè,
 fosa min bè mògò nyè,
 kalifa jugu tabaga ni nala,
 minfèn ni kònèfèn.

nin tun ye a ka dìminnkòni ye.
 a ka jeliw bè nin yòrò nin fò a ye :
 poyi bè e de wele,
 e de y'a ji min, ka a nyaga nyimi.
 è, mariheri, n'i y'a mèn an fè yan,
 ko yan ye bacèbolo ye,
 segu ye bamusobolo ye,
 e bè siran mògò nyè wa ?
 k'a minè yan, ka t'a bila fo kala,
 an b'a fò olu de ma : olu ye cèbolo ye,
 segu ye bamusobolo ye.
 daa monson w bè musobolo kan.
 daa tè muso ye wa ?
 kana siran, an bè kòròsen fò i ye.
 i min, ka bò minnògò kòrò.
 min tè su la, mariheri.
 jeliw bè nin yòrò nin fò a ye, kòròsen kònì.

kibaru

bèe n'i
miirina ta

nimòrò 5^{ngan}

fewuruya kalo

san 1978

nyininkali

den ko: a sòròbaliya, a dòoni sòrò ani a caman sòrò, olu diya an'u goya ye mun ani mun ye?

nyininkali duurunan, n'o fòra arajomali la kalo kelen ani tile 15 kònò, i n'a fò, k'a ta marisi kalo tile 3 la, k'a bila awirili kalo tile 21 na, san 1978 la, o fun nyèsinnen bè den ko de ma.

den ko, bée y'a dòn ko fèn gèlènba don, a caman bè dòw bolo, olu tè se u kòrò, a foyi tè dòw bolo, olu bée k'a nyini ni nafoloba ye.

nyininkali in kòrò de b'a jira ni den ko ka di walima n'a man di ; den sòròbaliya, a dama dò sòrò an'a caman sòrò ; den ko musakaw ani a daamuw ; den ko nafa ani a gèlèya, ninw bée de fun bée nyini jaabibagaw fè.

o siratigèla, jaabiw nyèna, u bée mògò nimisi wasa, bawo, bée y'i miirina ta fò, cogo la, min cè ka nyi. a bée bennna jaabi 70 de ma, mali kònò a n'a kò kan. jaabiw fèsèfèsèliw ye min jira, olu filè nin ye :

mali kò kan :

jaabi 7, ka bò lakota, basamu, kumasi ani banfora.

bamakò dugu kònò :

jaabi 15 ka bò bamakò kinw na ani sèriwusida dòw la.

kayi mara :

jaabi 12 ka bò, bafulabèn ; kita ani kayi yèrè kubedaw la.

kulukòrò mara :

jaabi 25 ka bò, bananba ; kòl-kani, kati, nara ani kulukòrò yèrè kubedaw la.

sikaso mara :

jaabi 5 ka bò, kucala ani bugunin kubedaw la.

segu mara :

jaabi 6 ka bò, nyònò ani segu yèrè kubedaw la.

jaabi ma bò mòti, tumutu ani gawo maraw kònò.

jaabi bée bennna 70 de ma, musow ka jaabi, olu la, o bennna 8 de ma.

ka bo kulukòrò mara la

den de ka fisa dinyè fèn bée lajèlen ye. k'a sababu kè mun ye ? ni denwolo tun tè, sisian tun b'a sòrò, dinyè banna. o la sa, den ye i kò jafile de ye mògò nyè kòrò. densòrò diya n'a nafa tè fò ka ban dè. i mana mèn ko jamana yèrè taara nyè, densòrò don.

barisa, den caman sòrò ni a dòoni sòrò, nafa bée nin bée la, k'a sababu kè, juguman b'a la, nyuman b'a la. o'tuma na, densòrò nyògòn tè.

ayiwa, min ye den sòròbaliya ye, ni mògò min ma den sòrò, i k'a dòn, sòn caman bè da o tigi la, k'a sòrò, o sòn tè. awa, ni i sara fana, k'a sòrò, den t'i bolo, o de bée wele ko

i banna pewu. nka, ni den b'i fè, n'i sara, hadamadenw bée den in welle ko karisamasina den filè nin ye. ni den tè e mògò min bolo, dòn caman dentigi na dusukasi dò don i la. o dusukasi bè dò bò i si la. ala ka den di anw ni aw bée lajèlen ma.

sèga sisòkò
kiban

ka bô kondonwari

ne nisondiyalen de bê an karamô-gô amadu ganyi kantè ka nyininkali duurunan jaabi.

o jaabi filè nin ye :
a fôlô, den sôrôbaliya, diya yôrô si tè o la.

nyininkali filanan jaabi filè nin ye : den caman sôrô ka témèn du sôrô hakè kan, i n'a fô, du ka kan ni den hakè min ye, n'o musaka bê du kônô, ni den cayara ka témèn o kan, u bê tinyè, dôw bê kë nson ye, dôw bê kë biñnkannikèla ye. ni o kèra, i ka den caman sôrô tè foyi nyè.

den dama dô sôrô, den dama dô min, n'a y'a sôrô, du bê sê u musaka bêe kôrô, i n'a fô, k'u kalan, ka jogô nyuman don u la, k'u ladamu, o de ka fisa ka témèn den caman wololi kan, k'u bila, i n'a fô, bagan. o man nyi.

kuma in surunman yèrè ye min ye, mògô o mògô, ni i ka cikèforo bo-nyana i ma, a bê tinyè. ni i den cayara i ma, a bê tinyè.

sedu kônè
abènguru

ka bô bamakô

den sôrôbaliya, den dôoni sôrô, ani den caman sôrô, a diya ni a goya, o kôni ye bêe n'i miiri ye.

mògô min t'a fè ka den sôrô, ni ala ye den di o ma, i y'a dôn, o tè diya o ye.

mògo min fana b'a fè, ka den sôrô, ni ala ma den di o ma, i y'a dôn, o fana tè diya o ye.

nka, ne kôni ka miiri la, densôrô ka fisa ni fèn bêe ye. nka, n'i fana ma nyè densôrô kô, i ka a kë den hakè ye, i yèrè bê a dôn, i bê se minw kôrô, i bê se ka minw mara, k'u kë den barikamanw ye. bawo, den barikaman kelen ka fisa den fugaru caman ye.

mirèyi kulubali

ka bô kayi mara la

den sôrôbaliya wo, den dama dô sôrô wo, den caman sôrô wo, a goya ye den ka si sôrôbaliya ye, den mana kë banabagatôla mògô ye.

den mana kë sima mògô ye, a diya ye den lamô ko nyuman de ye. den lamô ko jugu bê kë sababu ye, ka densôrô goya. den kelen lamôlen konyuman nafa ka bon ni den caman lamô ko jugu ye. babili batè sôto

ka bô kulukôrô mara la

nyininkali duurunan jaabi filè : den wolobaliya ka fisa den fugaru wolo ye, a ka fisa den kelen fugaru wolo ye. den kelen faamuyalen woli ka fisa den caman wolo ye.

nka, aladôn ka fisa hamî jugu ye. bawo, yanni mògô ka miiri denwolo la, a caman, wali a kelen, ala dôn. bawo, den wolobaliya bê se ka fisyaya denwolo ye. ala ko tè dôn. o tuma na, ala k'an miiri falen hèrè la.

ngolo kulubali
jèkô

ka bô jitumu

den sôrôbaliya goya yôrô ka ca. ni i ye san baa kelen kë dinyè na, n'i ma den sôrô, i ka dinyèlabô bê kë nimisa ye, fo ka taa i sa. n'i ma den sôrô, n'i sara don min, a bê fô ko karisa barîna bi.

min ye den dama dô sôrô ye, o diya ye kotonyôgôntala ye du kônô. ne ka miiri la, den dama dô sôrô de nafa ka bon. ni ala ye i nafa den dama dôw di i ma, fo ka taa i sa, i tè malo.

den caman sôrô kun ye saya ka fo u la, n'o tè, den nyuman kelen bê wasa kë. kulukulu fa, shènin jè minèta tè a la, o kârô ye, ko hali ni du fara den na, ni magonyè mògô ma kë a la, o ni gansan bêe ka kan.

usumanî samakè
ferekôrôba

ka bô sikaso mara la

den sôrôbaliya, ani den dôoni sôrô, ani den caman sôrô, o diya n'a goya ye mun ni mun ye ?

densôrô ka fisa n'a sôrôbaliya ye. bawo, dôw bê nafolo bô ka den ala-deli kë, o tè idén sôrô. o tuma na fè, den ka fisa ni wari ye, den ka fisa ni sanu ye.

bamananw ko ko ni cèkôrôba sara, k'a sôrô, a ma den sôrô, ko o cèkôrôba su kèra jiri kunkurun ye.

ni i ye den caman sôrô, ala k'a kë den barikamanw ye, den nafamanw. n'o tè, denw bêe bê taa tunga kônô, ka i kelen to du kônô, o tuma na fè, i ka den caman sôrô kèra wuluwolo ye. a kèra, i n'a fô, mògô min ye sebe jiri turu i ka foro la, nka, sebe jiri suma t'i nafa, sebe jiri suma bê taa bén fo yôrô jan, aw minw ye denw bangebagaw ye, aw bêe dusu kasira.

n'i ka den nyèna, n'a kèra den ba-rikaman ye, mògô bêe b'a fô : "an ka den". nka, n'i ka den fugaruyara, mògô bêe b'a fô : "karisina ka den kolon". bamananw ko ko n'i ye dunun tugu, k'a bô kënèma, ni dunun diyara, mògô bêe bê dòn kë, o bêe bê panpan dunun na. nka, ni dunun sôgôra, dunun bê ta, ka taa a bila dununtigi ka bulon kônô.

o kuma bêe kuntaala surun ye min ye, den kelen barikaman ka fisa ni den fugaru dusuntan kêmè ye.

ni muso sônnâ a furucè ma, ka furu danbe dòn, ni o ye den o den sôrô, o den bê kë den barikaman ye, o den bê kë den nafaman ye. nka, ni muso ye a furucè tonyô, ka a dusu kasi, o muso mana den sôrô o dusu kasi kônô, o den tè kë fèn ye abada.

ni i y'a mèn ko den ka di, a sogo ko tè, a nyèni ko don. ni i ka den nyèna, mògôw bêe b'a fô ko : "an ka den". shaka tarawele sunkolo

jònkolonin kèlè

3 - silamakan arido

o don, silamakan tògò tun ye saba ye.
n'i y'a mèn : silamakan,
a silamakan tògò tun ye saba ye.
dò tun ye kunba silamakan ye.
u b'a fò dò ma ko silamakan arido,
o tun ye silamakan yòrò ye,
o de tun bè maasina.
o y'a sòrò, maasina bée lajèlen,
a bée lajèlen tun bè disòngòkolon bò,
ka n'a di daa monson ma segu.
o silamakan yòrò, o ka jànkè,
o tògò tun ye ko pulòri.
ð, silamakan wolola don min na,
o dugujè filanan, pulori wolola.
u ye nyògòn kòn dinyè na ni su kelen ye,

u ye nyògòn kòn lahara la ni su kelen fana ye.
o silamakan de ko :
kabini ala ye ale da, a ma siran,
kabini ala ye ale da, a t'i kò filè abada.
n'a yèlènna a ka sokè bala,
n'i y'a wele, fo n'i bolila ka taa a nyè fè,
n'o tè, a t'a kò filè ka i ka wele laminè,
a ka farin cogo min na,
n'a yadalèn bè,
n'a jamanna maasina.
ð, n'i y'a mèn,
segu daa monson ma disòngòkolon sòrò maasina,
o silamakan sababu de y'a kè,
o ka farinya.
bée ye silamakan dòn.

u ko dò ma kunba silamakan,
u ko dò ma silamakan yòrò,
u ko dò ma silamakan ba koyita.
o ni kunba silamakan ani silamakan arido,
olu tè kelen ye dè.
ð, nin maasina silamakan nin de nana segu.
o y'a sòrò, daa monson, bulon wolonwula jòlen
a da

nkônibara bisaba ani nkôni duuru,
u bè fô a ye.
bamananw ko o de ma ko dèbè tila nyè.
ani d'anfinwulu dèbè ni tan, olu dalen b'a kère fè.
jalaji bè yen,
diji bè yen,
banji bè yen,
nkunansi bè yen.
a b'i min ka bô minnôgô kôrô,
sabu ko min tè suw la.
jîtigi ni kèle tigi, i min.

a ka jelikuntigi ko tinyètigiba dantè,
a n'a ka jelidenmisènw,
ò, muso kèmè fila ani muso tan ni fila,
o bè daa monson fè.
a ka baramuso, u ko o de ma ko nyèba.
o nyèba tun ka di a ye cogo min na,
fo a ye tònjònw bila, mògò kèmè fila ani mògò
biduuru,
u ka nyèba kòlòsi,
hali mògò kana kuma a fè,
janko ka baro kè nyèba fè segu.
mògòw bè si nyèba da la,
mògòw bè tilen nyèba da la.
jitigi ka baramuso don.

ni dugu jèra, sògòmada joona fè,
daa monson tè kunun abada a ka si yòrò la,
ni marifakala dèbè ni tan ma ci.
biduuru marifa mana ci,
u bè sòrò ka a fò ko bakòrò monson wulila,
masakè wulila.
u b'a ka wolo ta,
ka n'a bila bulon wolonwula kòñò u cèmancè la.
jeliw bè u sigi,
u bè jitigi ni kèlètigi wele a ye.
mògò bisaba ni mògò duuru,
nkòni bisaba ni nkòni duuru,
u bè kulo daa monson na.
(a tò bè bò kibaru nataw kòñò)

taamasen kura donna

koperatiwu baarakèlaw jòyòrò

haruna ture ka nyininkali : balikukalan bè ka sèmèntiya cogo min bi jamana kònò, waati dò bè se, balikukalandenw b'u ka konyèw bée ta u yèrè ye. o tuma, an ka sisan koperatiwu baarakèlaw jòyòrò bène kè mun ye, ka nyèsin wula kònò mògòw ma o waati la ?

zakariya tarawele ka jaabi :

balikuçalan kuntilenna ye wula kònò mògòw ka se k'u yèrè ta sira bée la. koperatiwu fana b'o kuntilenna kelen kò. nka, koperatiwu bë min nyini, o ye ka jama ladamu fòlò, ka sòrò, k'u ka kow bila u bolo kan.

min jèlen don, ni a bë se ka kè waati surun walima waati jan kònò, koperatiwu baarakèlaw jòyòrò bène dògòya dòoni dòoni. o bë sòrò wula kònò mògòw ka kow faamuya cogo fè. koperatiwu baarakèlaw ka baara.

bè se ka na kè don dò laadili ye, k'a nyèsin wula kònò mògòw labènnèn ma.

anw ka sèriwusida baarakèlaw jòyòrò bë koperatiwu taamasen kura in na bi. awa, u jòyòrò bène sòrò waati wèrè la fana. bari, ni koperatiwu baara bë taa nyè, yèlèmali bë don ko dòw la. n'o kèra, koperatiwu baarakèlaw fana ka kan k'u yèrè ladamu, k'u yèlèma, ka kenyè ni baarakè cogo kura ye. baara bë sabati o tuma.

ka-giringirin ka fara nyògòn kan, ko faranyògònkan nafa yera, wali-ma ko faranyògònkan sera mògò ma sira wèrèw la, o tè se ka kè fara-nyògònkan sabatilen ye. koperatiwu baarakèlaw ka baara bène gèlèya ka taa a fè. bari, jamakulu min b'a fè k'a ka nafasòrò siraw sèmèntiya, o jamakulu ka kan ka dèmèni sòrò a ka baara ka sinsi ka taa a fè. o mana kè, jamakulu bë sòrò ka fara nyògòn kan, ka gurupemanw dila, ka federasòn w dila.

baara bë kè gawo

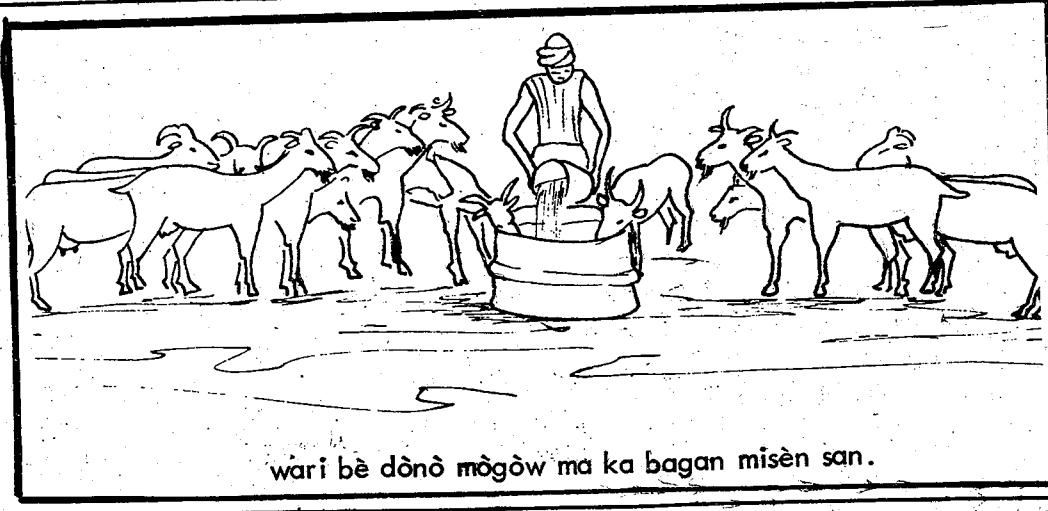
an ye dèmè sòrò, ka bò mali kò kan. o dèmè kèra sababu ye ka waleya dama dama daminè gawo mara la taamasen kura hukumu kònò.

o waleya inw daminèna gawo mara yòrò caman na. nka, a nòba bòra baganmaralaw anì mònnikèlaw ka koperatiwu de kònò.

baganmaralaw ka koperatiwu la, wale duuru de labènnà koperatiwu taamasen kura in hukumu kònò.

o ye :

- ka balo ani dumunifèn di mògòw ma.
- ka wari dònò mògòw ma, minw ka bagan si tununna ja fè. o wari bë kè kà bagan misèn san, i n'a fò, sagaw ni baw. o dònòli bë kè sinyè saba san o san mògò bidururu ma.
- ka misi dòw san, k'u biña foroba wèrèw kònò. o kè kun ye misi wana na yèrèkè.

wari bë dònò mògòw ma ka bagan misèn san.

- foroba baara dòw bë kè, ka nyèsin mògòw ma, minw ma sòròli kè wari dònòta la ka bagan san.

- labènni bë kè fana, ka se baganw ka dumuni yòròw anì u min yòròw ma. olu bë tila tila, walasa bin ni jì kana dèse koperatiwudenw ka baganw ma.

baara minw kofalen filè nin ye, o bagaraw sera kubeda ncinin wolon-wula de ma fòlò.

mònnikèlaw ka koperatiwu kònò, - wari dira o koperatiwu ma, k'a tila jègèmònnaw cè u ka baarakè-minènw sanni kama.

- cogoyaw nyinina, walasa u ka jègè feereli ka nògòya.

- baara fana bène kè, min bë kè sababu ye ka kurundila yòrò dayèlè, anì ka waleya dòw daminè, minw nyèsinnen bë hadamadenya sira sabatili ma.

koperatiwu kònò

baara bë kè moti

wale caman daminèna mali mara duurunan fana kònò. a san saba ye nyinan ye, nafolo dò dira aliman jamana mògòw fè, ka nyèsin moti mara mònnikèlaw ka koperatiuwu kunkan kow ma. baara minw bë kè n'o nafolo ye, o dòw filè nin ye : - nafolo kasabiw dò bë bila jègè-mònnaaw ka baarakèminènw sanni kama, i n'a fò, jòw ani masinw. - nafolo kasabi dò bë bila jègè kè-nè, jègè jalalani ani jègè wusu donini kama. - nafolo kasabi dò bë kè ka hadamadenya nyètaa siraw ani farikolo kènèya sinsi. o baara in bë kè jè-kulu fè, min bë yaala koperatiwu

baarakè yòròw cè. u bë se a yòròw bëe ma sinyè kelen dògòkun kònò. a jèkulu in ye sanga sòrò. o kèra sababu ye ka mònnikèlaw nisôndiya kosèbè.

- baara bë kè, mònnikèlaw yèrè ka hakili sòrò u ka baara miiriya huku-mù kònò, ka segin, ka baara in kelen kiimè.
- o baara inw kèra sababu ye ka jè-gè kènè sannifeere sanga wuli bama-kò suguw la.

moti nyosènè sèriwusida fana ye a ka dannaya da bankasi ani jene koperatiwu kan, k'u bila ka nyò sannifeere kè. o baara kèra sababu ye

ka dòròmè 2800 000 lasé koperatiwu ma bankasi mara kònò. n'i y'o war tila federasòn wolonwula cè, a bëe kelen kelen bë dòròmè 400 000 sòrò.

a kèra sababu ye, koperatiwu ka baarakè nafolo ko nògòyara nin federasòn wolonwula kònò.

- nin bëe kò fè, wale caman wèrèw daminèna. o dòw filè nin ye :
- mònnikèla musow kalanna.
- koperatiwu jèkulu ka balikukalan daminèna.
- dògòtòròw dèmèbagaw ani baganfurakèlaw dèmèbagaw kalanna. o mògò ninw sugandira a yòrò mògòw cè la yen.

ani yòrò tow

nin walew tèmènnien kò moti ani gawo maraw kònò, koperatiuwu bë baara kè sira saba kan mali jamana fan tan ni naani bëe la.

a fòlò ye nyò ni kaba sannifeere ye koperatiuwu fè.

a filanan ye balofèn ye, minw bë feere duguba kònò koperatiuwu fè, ani wula kònò taw fè. nafolo min kèra k'o baara sabati san saba tèmènnien kònò, o filè nin ye :

- san 1973 : dòròmè 1 126 337 078.
- san 1974 : dòròmè 1 146 517 902.
- san 1975 : dòròmè 1 022 156 835.

a sabanan ye hadamadenya sinsini ye :

- fura mara yòrò 252 dayèlèla. ci-

kèlaw. baganmaralaw ani jègèmòn-naaw bëe bë furaw san yen. o kèra daamu ye jamana kònò, min nyè tè

se ka fò.

- muso 316 kalanna, minw bë muso tintòw dèmè ka jigin.

fura mara yòrò 252 dayèlèla.

taamasen kuratè nyè min kò

anw bë se k'a fò ko koperatiwu taamasen kura-sinsinen don nyinini kan, min bë kè jamadenw bëe fè. o la, baaraw bë kè, ka sòrò, k'a kiimè jamadenw yèrè fè.

nka, nin wale in sinsi bere ye ci-

kèlaw ka yaniya nyuman ye. bari, baara in tè yiriwa olu kò. n'a baara sugu bë kè, a siraw ka kan ka dantigè bëe nyè na, walasa a ka se ka kè cogo dò la, min ni cikèlaw haju yè kelen ye. o mana kè, taamasen

kura in bë kè sababu ye ka bèn don jamana yiriwali baaradaw ni koperatiuwu cè, ka cikèlaw nafa, ani ka jamana nyètaa siraw lasabati.

sedu kònè

sonarèmu

sonarèmu yèrè ye mun ye fòlò ? sonarèmu ye mali ka baarakèda dò ye, min nyèsinnen bè an ka jamana dugu jukòrò nafolòw ni ji nyinini konyèw sabatili ma.

bèe hakili b'a la, k'a ta san 1968 la, ka t'a bila san 1970 la, sonarèmu tun sigilen bè sahara kònò, mali sahel fan fè, ka taji nyini dugu jukòrò. o ma kè fèn sabatilen ye kosèbè. nka, o baaraw kèra fèn ye, min sera ka ji ko nôgôya mògòw ye. halibi, baganmaralaw minw bè yen, olu ma nyinè sonarèmu ka wale nyuman in kò.

an bè don min na i ko bi, sonarèmu ka baara kolo girin ye kalana sanu bò yòrò labènni ye. nka, an bè se k'a fò ko sonarèmu mana taa yòrò o yòrò, baara nyuman bè kè yen, ka mògò caman mago nyè. yanfolila mara kònò, sonarèmu ye digi tan ni duuru dila kura ye, minw bè kè sababu ye kà nafolow ni mògòw lataa nôgôya. o t'a bée ye. sonarèmu bè ka sen dò dila balen kan, a ni yanfolila cè ye kilomètèrè 85 ye, a ni kalana cè ye kilomètèrè 45 ye. sen in dilali kèra ko daliluma ye. bawo, sen in jôlen bè siraba kan, sira min bè taa fo kankan, lajinè jamana kònò. sen in bè kalana sanu bò yòrò konyèw nôgôya, wa a bè nôgôya kura don kalanakaw ka jago ko la. o de kama, yanfolila dugu mògòw bée bè sonarèmu walenyumandòn. sonarèmu b'a ka baara kè a se ko damayira mamadu nyama jara

